

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 133/09-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. apríla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť P., so sídlom N., zastúpeného advokátkou Mgr. V. H., L., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom súdneho exekútora JUDr. Ing. J. G. v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX/120/02/Ba a postupom Okresného súdu Rimavská Sobota v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er/465/02 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júla 2007 doručená sťažnosť P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva na prerokovanie jeho veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom súdneho exekútora JUDr. Ing. J. G. (ďalej len „súdny exekútor“), v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX/120/02/Ba a postupom Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er/465/02.

Sťažovateľ prostredníctvom splnomocnenej právnej zástupkyne uviedol, že 6. marca 2002 podal návrh na vykonanie exekúcie *„na vymoženie svojej pohľadávky vo výške 64.830,60 Sk s príslušenstvom.*

Poverenie bolo súdnemu exekútorovi vydané Okresným súdom v Rimavskej Sobote dňa 15. 05. 2002.

V zmysle ustanovenia § 44 ods. 1 Exekučného poriadku exekútor predložil návrh oprávneného do 15 dní od odstránenia jeho väd súdu a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

V zmysle odseku 2 citovaného zákonného ustanovenia súd do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poveril exekútora, aby vykonal exekúciu.

V danom prípade poverenie malo byť súdom vydané až 15. 05. 2002, t. j. po uplynutí viac ako 70 dňoch od podania návrhu.

Týmto došlo v neprospech oprávneného k porušeniu exekučného poriadku v § 44 ods. 1 a ods. 2.

Upovedomenie o začatí exekúcie bolo advokátskej kancelárii doručené dňa 23. 05. 2002.“.

V ďalšom priebehu exekúcie súdny exekútor *„upovedomením zo dňa 21. 05. 2002 určil vykonanie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu povinného a dňa 20. 06. 2002 vydal exekučný príkaz.*

Dňa 20. 06. 2002 vykonal exekútor súpis hnutelných vecí povinného, podľa ktorého exekúcii podlieha osobný automobil V...

Následne dňa 28. 06. 2002 začal exekúciu z iných peňažných pohľadávok - pohľadávky dlžníka voči Daňovému úradu R.

Dňa 29. 01. 2003 požiadal oprávneného o súhlas s exekúciou predajom nehnuteľností a o súhlas s návrhom na zriadenie exekučného záložného práva, ktoré oprávnený dal dňa 05. 02. 2003.

Upovedomenie o zriadení exekučného záložného práva exekútor oprávnenému nezaslal (nie je obsahom advokátskeho spisu), dňa 10. 07. 2003 však zaslal list, v ktorom oznámil oprávnenému, že ruší upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie - zriadením exekučného záložného práva a následne dňa 02. 06. 2003 vydaný exekučný príkaz.

Exekučný poriadok neoprávňuje súdneho exekútora zrušiť zriadené exekučné právo bez súhlasu oprávneného, ktorý o jeho zriadenie požiadal a to ani vtedy, ak má exekútor pocit, že sa exekúcia naplňa iným spôsobom, ako v danom prípade zrušenie hore uvedených rozhodnutí exekútor vo svojom liste odôvodnil.

Exekútor zrušením upovedomenia o spôsobe exekúcie zriadením exekučného záložného práva a zrušením exekučného príkazu porušil zákon.

Na túto skutočnosť ho oprávnený prostredníctvom svojej advokátky upozornil listom zo dňa 06. 08. 2003, pričom v odpovedi na svoj list zo dňa 11. 08. 2003 sa oprávnený dozvedel, že exekúcia doposiaľ v žiadnom z uvedených spôsobov úspešná nebola.

Exekútor postupoval v rozpore so zákonom, ktorý navyše hrozil spôsobením vážnej škody oprávnenému tým, že poradie uspokojenia pohľadávky oprávneného sa nezriadením exekučného záložného práva dňa 02. 06. 2003 zhoršilo.

Listom zo dňa 15. 08. 2003 oprávnený znova vyzval súdneho exekútora na zriadenie exekučného záložného práva, o ktoré ho návrhom požiadal a na ktoré dal súhlas. “

V nadväznosti na uvedené poukazuje sťažovateľ na to, že súdny exekútor jeho požiadavku na zriadenie exekučného záložného práva „ignoroval, a najbližším svojím podaním zo dňa 08. 03. 2004 (rok na to oznámil oprávnenému termín dražby hnutelnej veci na 18. 03. 2004 o 13.30 hodine (toto bolo prvé oznámenie takéhoto charakteru, hoci súdny exekútor vo svojom liste zo dňa 11. 08. 2003 tvrdil, že nie je záujemca o odkúpenie vozidla, hoci ani znalecký posudok, ani termín dražby oprávnenému neoznámil, takže nie je zrejmé dôvod jeho konštatovania, že záujemca o odkúpenie vozidla nie je).

Z oznámenia je zrejmé, že sa jedná o prvú dražbu veci, a to po uplynutí dvoch rokov od podania návrhu na exekúciu. Vozidlo bolo spísané dňa 20. 06. 2002, napriek tomu podľa

listu exekútora bolo odobraté až roku 2003. Exekútor nevykonával promptne dražbu tejto hnutelnej veci, hoci sa jednalo o vec, ktorej hodnota sa každým mesiacom znižuje.

Z priebežného vývoja v exekučnom konaní pri konaní s odbornou starostlivosťou bolo v exekučnom konaní zrejmé, že k vymoženiu pohľadávky oprávneného a trov exekúcie spôsobmi doposiaľ nariadenými, mimo predaja hnutelnosti nedôjde.

Exekútor konal v rozpore so zákonom a poškodil záujmy oprávneného.

Prvá dražba auta bola neúspešná a druhá dražba sa uskutočnila už o pár dní 30. 03. 2004!

Exekútor týmto svojim konaním dokázal účelovosť svojich tvrdení vo svojom liste oprávnenému zo dňa 11. 08. 2003 o tom, že záujemca o vozidlo nie je, nakoľko záujemca sa nemohol nájsť, keď exekútor nepodnikol skôr kroky k odpredaju vozidla, preto o možnosti jeho kúpy záujemcovia nemali ako vedieť.

Efektívnejšie by bolo organizovať opätovnú dražbu s väčším časovým odstupom, zvlášť keď exekútor bol predtým vyše roka nečinný.

Súdny exekútor dňa 04. 05. 2004 opätovne vydáva upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie a exekučný príkaz predajom nehnuteľnosti a zriadením exekučného záložného práva.

Zrušenie týchto rozhodnutí pred rokom rozhodne nesledovalo záujmy oprávneného.

Po dva a pol roku od začatia exekúcie exekútor dňa 20. 07. 2004 začal oceňovať nehnuteľnosť.

Dňa 30. 08. 2004 exekútor doručil oprávnenému vyhlášku o dražbe nehnuteľnosti.

Dňa 22. 09. 2004 exekútor doručil oprávnenému zápisnicu o udelení príklepu pri dražbe nehnuteľnosti za cenu 399 760,- Sk.

Odklad dražby nehnuteľnosti a zrušenie záložného práva tiež nesleduje záujmy oprávneného, ako vyplynie z udalostí uvedených nižšie. “.

Súdny exekútor pokračoval vo vykonávaní exekúcie oznámením z 19. novembra 2004, ktorým sťažovateľa informoval, že 29. novembra 2004 vykoná dražbu nehnuteľnosti. Následne 6. decembra 2004 zaslal sťažovateľovi rozhodnutie o udelení príklepu pri dražbe hnutelnej veci, z ktorého vyplynulo, že osobné motorové vozidlo bolo vydražené za cenu 52 350 Sk. V spojitosti s tým sťažovateľ tvrdí, že v decembri 2004 už mal exekútor

vymožené prostriedky na plné uspokojenie jeho pohľadávky, napriek tomu do podania sťažnosti svoju pohľadávku nemal uspokojenú.

Podľa sťažovateľa vzhľadom na to, že ho súdny exekútor informoval „o tom, že prietahy v konaní spôsobuje okresný súd, ktorý neschválil príklep exekútora k nehnuteľnosti, oprávnený prostredníctvom svojej advokátky podal dňa 25. 04. 2005 sťažnosť predsedovi okresného súdu na prietahy v konaní a ten istý deň požiadal listom exekútora o poskytnutie informácií o priebehu exekučného konania, kde namietal, že od podania návrhu na exekúciu uplynuli už tri roky a žiadne plnenie od exekútora nedostal.

Odpoveďou na list bolo poukázanie čiastky 24 162,- Sk dňa 02. 05. 2005 na účet splnomocnenej advokátky a to bez akéhokoľvek vysvetlenia o aké plnenie sa jedná.

Z tohto dôvodu sa oprávnený listom zo dňa 03. 05. 2005 obrátil na exekútora so žiadosťou o vysvetlenie.

Listom zo dňa 12. 05. 2005 exekútor oznámil oprávnenému, že príkazanim účtu v banke bola vymožená čiastka 10 378,- Sk a predajom hnutelnej veci čiastka 52 350,- Sk a poukázaná suma predstavuje tieto dve čiastky.

Z listu exekútora nie je zrejmé, aká je jeho odmena z vymožených čiastok a aké trovy exekúcie si uplatnil.

Následne dňa 14. 07. 2005 bolo oprávnenému doručené Uznesenie Okresného súdu v Rimavskej Sobote číslo 1 Er/465/02-55 zo dňa 07. 07. 2005, ktorým súd neschválil príklep súdneho exekútora z dôvodu, že súdny exekútor k návrhu na schválenie príklepu nepripojil dražobnú vyhlášku ani dôkaz o tom, že ju doručil osobám uvedeným v § 141 Exekučného poriadku a z pripojenej prezenčnej listiny nebolo možné zistiť, z akého dôvodu sa dražby zúčastnili osoby tam prítomné a vzhľadom na tieto procesné pochybenia súd príklep neschválil.

Súdny exekútor až vo februári 2006 oznámil oprávnenému, že sa uskutoční opätovné ocenenie nehnuteľnosti dňa 01. 03. 2006 a opätovné oceňovanie nehnuteľnosti sa uskutočnilo až dňa 12. 06. 2006, pričom sa nedozvedáme, prečo sa skorší termín neuskutočnil, či to zavinil povinný a aké sankcie voči nemu exekútor vyvodil.

A až dňa 14. 07. 2006 zaslal súdny exekútor oprávnenému už druhý znalecký posudok na nehnuteľnosť - tento raz na cenu 700 000,- Sk, čo je prekvapivý nárast ceny

nehnutelnosti, ktorá nebola udržiavaná a je schátraná i plynutím času. Ten istý deň oznámil termín konania dražby určený na 10. 08. 2006.

Zápisnicu o konaní dražby, termín opakovanej dražby ani žiadne iné podanie exekútor oprávnenému do dnešného dňa nedoručil. “.

Sťažovateľ pokračuje v opise skutkového stavu uvádzajúc, že sa dozvedel, „že súdny exekútor JUDr. M. J. (...) vykonal dňa 16. 01. 2007 dražbu tejto nehnuteľnosti a udelil príklep za najvyššie podanie 340 000,- Sk.

Keďže žiadne informácie o postupe súdneho exekútora nemal, požiadal oprávnený listom zo dňa 19. 01. 2007 súdneho exekútora JUDr. Ing. J. G. o poskytnutie informácie o priebehu exekúcie (poslednú mal o termíne dražby na 10. 08. 2006!).

Súdny exekútor, voči ktorému sťažnosť smeruje, oprávnenému do dnešného dňa vysvetlenie nepodal.

Naproti tomu dňa 07. 03. 2007 bolo doručené oprávnenému Uznesenie Okresného súdu v Rimavskej Sobote číslo 1 Er/465/02-67, že tento schvaľuje zníženia najnižšieho podania u nehnuteľnosti (už vydraženej exekútorom JUDr. M. J.) na sumu 466 667,- Sk.

Súdnemu exekútorovi JUDr. M. J. súd príklep schválil dňa 02. 05. 2007.

Súdny exekútor JUDr. M. J. vykonal rozvrhové pojednávanie ohľadne predanej nehnuteľnosti (jediného majetku povinného) dňa 03. 07. 2007.

Splnomocnenú advokátku oprávneného súdny exekútor JUDr. M. J. neinformoval ani o konaní dražby, ani o termíne rozvrhového pojednávania a odmietol jej nahliadnuť do svojho spisu.

Záujmy oprávneného mal zrejme hájiť exekútor JUDr. Ing. J. G., ktorý vôbec nepovažoval za potrebné poukázať na diametrálny rozdiel v ocenení nehnuteľnosti.

Zo zápisnice o rozvrhovom pojednávaní, ktorá nebola advokátke doručená, doručená bola len ďalšiemu oprávnenému voči tomu istému povinnému Obci Š., sa dozvedáme, že exekútorovi JUDr. J. G. z titulu pohľadávky oprávneného P. bude poukázaná čiastka 116 280,- Sk. “.

Sťažovateľ charakterizuje opísaný postup súdneho exekútora ako zmätočný, vopred nepremyslený, spôsobujúci zbytočné priesťahy, zároveň sústavne porušujúci exekučný

poriadok a spôsobujúci prieťahy v exekučnom konaní.

Pokiaľ ide o postup okresného súdu v predmetnom exekučnom konaní, sťažovateľ zastáva názor, že tento „prispel k zbytočným prieťahom jednak pri vydávaní poverenia exekútorovi, jednak pri rozhodovaní o schválení príklepu súdneho exekútora, pri posudzovaní procesných nedostatkov návrhu súdneho exekútora konal arbitrárne, nedal exekútorovi možnosť tieto nedostatky formálne odstrániť a svojím postupom spôsobil predĺženie exekučného konania.

Napokon svojím zmätočným konaním v čase, keď už bola nehnuteľnosť vydražená iným exekútorom, povolil zníženie najnižšieho podania bez toho, že by si uvedomil, že ohľadne tej istej nehnuteľnosti existujú v časovej a vecnej súvislosti dva znalecké posudky, ktoré tak odlišne určujú cenu nehnuteľnosti, že táto okolnosť spochybňuje vierohodnosť oboch týchto posudkov.

Tieto skutočnosti mali signalizovať exekútori vo veci, respektíve prinajmenšom exekútor, voči ktorému táto sťažnosť smeruje.“

Ústavný súd si pred predbežným prerokovaním sťažnosti vyžiadal stanovisko okresného súdu, ktoré mu bolo doručené 7. mája 2008. V tomto stanovisku okresný súd predovšetkým označil sťažnosť za neopodstatnenú, čo zdôvodnil tým, že v súdnom spise sp. zn. 1 Er 465/02 sa nenachádza žiaden dôkaz o tom, že súdny exekútor JUDr. M. J., so sídlom v Lučenci, vykonal exekúciu dražbou nehnuteľnosti zapísanej na liste vlastníctva č. (...), Katastrálne územie Š. (...). Poukazuje tiež na to, že nemal žiadnu prekážku, ktorá by mu bránila vyhovieť žiadosti súdneho exekútora o udelenie súhlasu na zníženie najvyššieho podania pri dražbe tejto nehnuteľnosti. Dlhší časový úsek medzi podaním návrhu na schválenie príklepu pri dražbe uvedenej nehnuteľnosti a rozhodnutím súdu o príklepe, ako aj medzi žiadosťou súdneho exekútora o udelenie súhlasu na zníženie najnižšieho podania pri dražbe nehnuteľností a rozhodnutím o tejto žiadosti zdôvodňoval okresný súd enormným množstvom exekučných vecí v rokoch 2004 až 2007. V ďalšom sa okresný súd odvolal na vyjadrenie jeho bývalej predsedníčky zo 7. mája 2005 reagujúce na sťažnosť sťažovateľa.

Ústavný súd vyzval 21. apríla 2008 na vyjadrenie k sťažnosti aj súdneho exekútora, ktorý však na jeho výzvu nereagoval.

K vyjadreniu okresného súdu zaujala stanovisko právna zástupkyňa sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 30. júna 2008, v ktorom zotrvala na tom, že postupom okresného súdu v uvedenom exekučnom konaní boli spôsobené prieťahy, argumentujúc tým, že *„lehoty uvedené zákonom, aj keď poriadkové, sú pravidelne porušované“*.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a preskúmal, či obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nestranným a nezávislým súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon (čl. 46 ods. 4 ústavy).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, porušenie ktorého sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa „právo na súd“, to znamená právo začať konanie na súde v „občianskoprávných veciach“ ako jeden z jeho aspektov. K nemu pristupujú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu, zloženie súdu a vedenie procesu. Kvalita procesu zahrnutá v práve na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je zabezpečovaná zárukami procesného a inštitucionálneho charakteru

(III. ÚS 136/03). Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky teda vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom súdneho exekútora v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX/120/02/Ba

Špecifickosť s'ťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde s'ťažnosť nie je prípustná, ak s'ťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je s'ťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie s'ťažnosti, aj keď sa nesplnila táto podmienka, ak s'ťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Z citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde vyplýva, že s'ťažnosť možno

ústavnému súdu podať spravidla iba vtedy, ak sťažovateľ ešte pred jej podaním vyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práva poskytuje. V opačnom prípade je sťažnosť neprípustná. Vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov, je totiž jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veciach individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Zmyslom a účelom realizácie zásady vyčerpania opravných a iných prostriedkov na ochranu základných práv a slobôd je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci, teda aj všeobecných súdov v rámci im zverených kompetencií.

Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio, inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Judikatúra ústavného súdu zaujala taktiež právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu - fyzickú aj právnickú. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí si uplatniť ochranu základných práv a slobôd na orgáne verejnej moci, právomoc ktorého predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že názor o porušení svojich označených základných práv zo strany súdneho exekútora vyvodzuje sťažovateľ (v namietanom konaní v procesnom postavení oprávneného) najmä z toho, že jeho postup bol zmätočný, vopred nepremyslený, zároveň sústavne porušujúci exekučný poriadok a spôsobujúci prieťahy v exekučnom konaní.

Podľa § 44 ods. 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 218a ods. 1 Exekučného poriadku fyzické osoby a právnické osoby sa môžu obracať na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) a na Komoru súdnych exekútorov Slovenskej republiky (ďalej len „komora“) so sťažnosťami na činnosť komory a na činnosť exekútorov. Sťažnosti na činnosť komory vybavuje ministerstvo spravodlivosti. Sťažnosti na činnosť exekútorov vybavuje komora. Sťažovateľ môže požiadať ministerstvo spravodlivosti o prešetrenie vybavenia jeho sťažnosti komorou.

Podľa § 218b ods. 3 Exekučného poriadku o spôsobe vybavenia sťažnosti musí byť sťažovateľ písomne upovedomený.

Podľa § 218b ods. 4 Exekučného poriadku je sťažovateľ toho názoru, že vzhľadom na to, že sťažnosť nebola komorou riadne a včas vybavená, môže požiadať ministerstvo spravodlivosti o prešetrenie vybavenia jeho sťažnosti komorou.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že zo sťažnosti, z obsahu spisu, ani z vyžiadaného exekučného spisu okresného súdu nevyplýva, že by sťažovateľ využil proti postupu súdneho exekútora právny prostriedok nápravy označených práv, ktorý mal k dispozícii podľa § 44 ods. 8 Exekučného poriadku, t. j. nepožiadal o zmenu exekútora. Sťažovateľ zaslal 26. apríla 2005 okresnému súdu sťažnosť na priet'ahy v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 465/02 [odvolávajúc sa na v tom čase už neplatný zákon Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov], avšak touto sťažnosťou sa domáhal výlučne odstránenia

prieťahov v konaní o schválenie príklepu pri dražbe nehnuteľnosti. Sťažnosť neobsahovala návrh na zmenu exekútora ani žiadne výhrady voči jeho postupu v uvedenom konaní.

Sťažovateľ síce v prílohe svojho vyjadrenia doručeného ústavnému súdu 30. júna 2008 predložil fotokópiu odpovede komory z 2. januára 2008 na jeho sťažnosť proti postupu súdneho exekútora uvádzajúc, že s jej vybavením nie je spokojný, avšak nepredložil dôkaz o tom, že by využil postup podľa citovaného § 218b ods. 4 Exekučného poriadku, t. j. že by požiadal ministerstvo spravodlivosti o prešetrenie vybavenia svojej sťažnosti komorou súdnych exekútorov.

Ústavný súd sa pri posudzovaní prípustnosti sťažnosti, teda pri skúmaní, či v konkrétnom prípade boli vyčerpané všetky opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, musí vysporiadať s tým, či príslušný opravný (právny) prostriedok môže uplatniť sám sťažovateľ a či s podaním takéhoto opravného (právneho) prostriedku sú bezprostredne spojené určité konkrétne právne dôsledky, ktoré sa môžu pozitívne prejavíť v právnej sfére sťažovateľa. V prípade návrhu na zmenu exekútora (§ 44 ods. 8 Exekučného poriadku), ale aj žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti komorou podanej ministerstvu spravodlivosti (§ 218b ods. 4 Exekučného poriadku) možno na obe nastolené otázky odpovedať kladne.

Ústavný súd na základe uvedeného zastáva názor, že postupy podľa označených ustanovení Exekučného poriadku, najmä návrh na zmenu exekútora možno považovať za prostriedok nápravy, ktorý zákon účinne poskytoval sťažovateľovi a využitím ktorých mohol dosiahnuť zabezpečenie ochrany pred namietanou nečinnosťou súdneho exekútora, resp. pred namietaným spôsobom vedenia exekúcie, ale zároveň aj ochrany jeho práv, porušenie ktorých namieta v konaní o sťažnosti vedenom ústavným súdom (obdobne IV. ÚS 224/05, IV. ÚS 281/07).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti na základe zistenia, že sťažovateľ nevyužil právne prostriedky (postupy podľa citovaných ustanovení Exekučného poriadku),

dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť v tejto časti nie je prípustná, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1Er/465/02

a) Pochybenie v postupe v označenom konaní okresného súdu, ktoré podľa sťažovateľa dosiahlo takú intenzitu, že ním bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, spočíva, vychádzajúc z obsahu sťažnosti, predovšetkým v tom, že pri rozhodovaní o schválení príklepu súdneho exekútora, pri posudzovaní procesných nedostatkov návrhu súdneho exekútora konal arbitrárne a exekútorovi nedal možnosť tieto nedostatky formálne odstrániť. Sťažovateľ považuje za zmätočný aj postup okresného súdu v dôsledku toho, že v čase, keď už bola nehnuteľnosť vydražená iným exekútorom, povolil zníženie najnižšieho podania bez toho, že by si uvedomil, že v súvislosti s tou istou nehnuteľnosťou existujú v časovej a vecnej súvislosti dva znalecké posudky, ktoré tak odlišne určujú cenu nehnuteľnosti, že táto okolnosť spochybňuje vierohodnosť oboch týchto posudkov.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde je jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby na ďalšie konanie pred ústavným súdom (§ 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde) jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, opatrenia, alebo iného zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 citovaného zákona).

Sťažovateľ namieta arbitrárny postup okresného súdu jednak v konaní o návrhu súdneho exekútora na schválenie príklepu a jednak v konaní o žiadosti súdneho exekútora o udelenie súhlasu na zníženie najnižšieho podania pri dražbe nehnuteľností.

Zo súvisiaceho exekučného spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že uznesenie okresného súdu sp. zn. 1 Er 465/02 zo 7. júla 2005 vo veci exekúcie sťažovateľa, ktorým neschválil príklep udelený 9. septembra 2004 súdnym exekútorom Ing. Mgr. J. G. pri dražbe nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctve č. (...), katastrálne územie Š., nadobudlo právoplatnosť 12. júla 2005. V tej istej veci okresný súd uznesením sp. zn. 1 Er 465/02 z 1. marca 2007 o žiadosti súdneho exekútora o udelenie súhlasu na zníženie najnižšieho podania pri dražbe nehnuteľností rozhodol tak, že dal súhlas súdnemu exekútorovi JUDr. Ing. J. G. na zníženie najnižšieho podania pri dražbe predmetných nehnuteľností o jednu tretinu. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 8. marca 2007.

Sťažnosť sťažovateľa bola doručená ústavnému súdu 30. júla 2007 (podaná na poštovú prepravu 26. júla 2007), teda po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej zákonom pre tento druh konania pred ústavným súdom.

Vzhľadom na to, že nedodržanie zákonom ustanovenej lehoty na podanie sťažnosti ako prekážku brániacu prerokovaniu veci pred ústavným súdom nemožno odstrániť, ústavný súd o tejto časti sťažnosti rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, že ju odmietol ako podanú oneskorene, pripomínajúc, že v prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. m. m. I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03, IV. ÚS 14/03, II. ÚS 330/06, IV. ÚS 240/07).

b) Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy malo byť podľa sťažovateľa porušené okresným súdom jednak pri vydávaní poverenia exekútorovi a jednak pri rozhodovaní o schválení príklepu. Sťažovateľ poukazuje na to, že ako oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie 6. marca 2002 a okresný súd vydal poverenie súdnemu exekútorovi až 15. mája 2002, pričom malo byť podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vydané do 15 dní od doručenia žiadosti. Návrh na schválenie príklepu udeleného pri dražbe nehnuteľnosti 9. septembra 2004 bol okresnému súdu doručený 18. októbra 2004, pričom okresný súd o ňom rozhodol 7. júla 2005. Okresný súd v tomto

prípade v odpovedi z 15. júla 2007 na sťažnosť právnej zástupkyne sťažovateľa uznal, že „je pravdou, došlo k určitým prietahom v konaní“.

Sťažovateľ založil v danej veci porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v prvom prípade len na skutočnosti, že nebola dodržaná lehota ustanovená v § 44 ods. 2 druhej vete Exekučného poriadku, podľa ktorého ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu.

V druhom prípade malo dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v dôsledku toho, že o návrhu súdneho exekútora na schválenie príklepu udeleného pri dražbe nehnuteľnosti konanej 9. septembra 2004 rozhodol okresný súd v exekučnej veci sťažovateľa po viac ako ôsmich mesiacoch od doručenia návrhu.

Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu všeobecného súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo, alebo nedošlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa ani v týchto prípadoch totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle citovaného článku ústavy nemožno preto vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (m. m. I. ÚS 86/02, II. ÚS 34/07).

Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľom namietaná nečinnosť okresného súdu sama osebe nedosahuje v okolnostiach daného prípadu takú intenzitu, ktorá by zakladala

možnosť, aby ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie dospel k záveru, že dĺžka trvania rozhodovania okresného súdu o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a dĺžka trvania konania o návrhu súdneho exekútora na schválenie príklepu (presahujúca osem mesiacov) zasiahla z dôvodov, za ktoré nesie zodpovednosť okresný súd, samotnú podstatu a účel základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy takým závažným spôsobom, aby sťažnosť mohla byť prijatá na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenosť, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2009